Täysistunto

Tiistai 23.3.2021 klo 21.55—22.58

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun hallituksen esityksen (HE 27/2021 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 37/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan. Asian käsittely keskeytettiin tänään pidetyssä aiemmassa täysistunnossa. — Edustaja Sankelo.

Keskustelu

22.47 **Janne Sankelo kok:** Kiitos, puhemies! Tämä keskustelu jäi siihen, kun ministeri Lintilä pohdiskeli näitä kustannustukeen liittyviä asioita. Haluaisin siihen nyt vielä lisätä, että viime keväänä tilanne oli kuitenkin uusi ja erilainen ja siksi on hyvä tarkastella esimerkiksi tätä omavastuuaikaakin nyt uudesta kulmasta.

Arvoisa puhemies! Olemme tämän päivän näitä ravintoloihin ja elinkeinoihin liittyviä uusia lakeja ja rajoituksia käyneet läpi, ja talousvaliokunnassa on huhkittu monta viikkoa näitten asioitten tiimoilta — ja teemme sitä työtä kyllä jatkossakin tarvittaessa vaikka 24/7, jos isänmaan etu sitä vaatii, se on ihan selvä asia — mutta toisin tähän keskusteluun vielä sellaisen nyanssin, että kun yrittäjät, yritykset ja työntekijät seuraavat nyt näitä rajoitusten muutoksia, niin saattaa olla vaikeuksia pysyä kärryillä siitä, mitä on tapahtumassa. Ja minusta olisi nyt äärimmäisen tärkeää hallituksen suunnalta hoitaa tätä viestintää tehokkaasti, näkyvästi, ottaa kaikki kanavat käyttöön. Mitä kriteerejä on, miten haetaan näitä tukia — kerran vielä kertausta, ja lähteminen liikkeelle asiakaslähtöisesti näissä kysymyksissä. Nimittäin yrityksillä ja yrittäjillä on senkaltainen tilanne, että aika ja energia menee hyvin paljon sen oman liiketoiminnan ylläpitämiseen ja sen miettimiseen, mitenkä tästä selvitään seuraavaan päivään. Tässä yhteydessä korostuvat viranomaisten viestintä ja se, että yrittäjillä on käytettävissä se tieto, mitä mahdollisia helpotuksia myös taloudellisesti yhteiskunnan suunnalta tähän vaikeaan tilanteeseen on saatavilla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kopra on poissa. — Edustaja al-Taee.

22.50 **Hussein al-Taee sd:** Arvoisa puhemies! Kaksi kohtaa tähän liittyen. Ensimmäinen on se, että vaikka perustuslakivaliokunta on aikaisempaan esitykseen sanonut, että siinä pitää olla joku varoaika, niin juuri niin kuin edustaja Sankelo, kollega talousvaliokunnasta, sanoi, kyllä tuon poistamista pitää harkita, koska korvauksia pitää pystyä antamaan ensimmäisestä sulkupäivästä ja ilman sen suurempia karensseja. Jos me päätämme ravintolan sulkea, niin me myös korvaamme sen ajan, minkä se on suljettu.

Toinen kohta, joka tähän liittyy, on tämä 0,7 eli se, että korvattaisiin kiinteistä kuluista 70 prosenttia. Minusta se on kohtuutonta. Sen pitäisi olla 100 prosenttia. Jos me suljemme sen ravintolan tai minkä tahansa liiketoiminnan, niin meidän täytyy se myös kompensoida. Olemme ottaneet valtavasti velkaa, ja minun mielestäni tämä ei nyt ole se kohta, jolloin mietimme niitä prosentteja muuta kuin että se todella on 100 prosenttia. Ja jos minä saisin yksin päättää näistä asioista, niin minä antaisin 110 prosenttia, koska me olemme todellisuudessa tehneet enemmän haittaa tällä sululla kuin pelkästään ne kiinteät kulut tai palkkakulut. Me olemme tälle yrittäjälle tehneet hallaa. Yrittäminen Suomessa on muutenkin hankalaa, ja harva suomalainen uskaltaa yrittää — ruotsalaiset tekevät sen jostain syystä paremmin — ja se, että me tämmöisillä erilaisilla sulkutoimilla laitamme ravintoloita tai toimialoja kiinni, ei rohkaise ketään. Tässä täytyy joku porkkana saada aikaiseksi.

Mutta onneksi en päätä näistä asioista yksin, koska olisin varmaan yksi niistä, joista kokoomus välillä puhuu, että on ”höveli rahankäyttäjä”. Tähän minä olisin laittanut paljon rahaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hopsu poissa, edustaja Kettunen poissa, ledamot Löfström borta. — Edustaja Talvitie paikalla.

22.52 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa herra puhemies! TEM on tosiaan valmistellut tukimallia kohtuullisesta korvauksesta yrityksille. Kun yrittäjien kanssa keskustelin tästä kustannustuesta ja tänään meillä ovat olleet myöskin nämä ravintoloiden täyssulut lähetekeskustelussa, juuri äsken, niin muutamilta yrityksiltä sain kysymyksiä, joita olisin mielelläni kysynyt vielä silloin, kun ministeri oli paikalla, ja vaikka tämä keskustelu siirtyi tänne myöhäisillalle, niin kysyn nyt kuitenkin, vaikka ministeri ei ymmärrettävästi enää paikalla olekaan.

Toiveena tosiaan olisi, että näitten kustannustukien osalta ja sulkutukien osalta saataisiin selvät pelisäännöt. Sidotaanko tämä mahdollinen ravintoloiden sulkutuki tämän aiemman kustannustuen myöntökriteereihin, eli ovatko ne molemmat tavallaan yhdessä? Yrittäjät ovat myöskin kyselleet, vähentävätkö ne toisiaan, elikkä jos aiemmin on saanut kustannustukea, voiko saada myös sulkutukea, ja toisin päin, jos aikaisemmin ei ole voinut saada kustannustukea jonkun kriteerin johdosta, niin voiko silti saada sitä sulkutukea. Ja pitäisihän siis voida, ei voi olla niin, että jos kustannustukea ei ole saanut, niin sitten sulkutukeakaan ei saisi. Tämä kysymys tuli nimenomaan tästä valtioneuvoston tämän päivän tekstistä, jossa lukee, että ”tukimallia koskeva esitys on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä, ja se toteutetaan osana kustannustukea”. Eli siis tämä tuki, korvaus yrityksille, joihin voimassa olevat sulkutoimenpiteet kohdistuvat, toteutettaisiin osana kustannustukea — mitä se tarkoittaa?

Miksi ravintoloille ei ole kohdennettu suoraa tukea esimerkiksi tämän negatiivisen arvonlisäveron kautta, jota kokoomus esitti täällä jo viime keväänä? Eli esimerkiksi olisi otettu viime vuoden tammikuu ja katsottu, paljonko ravintola on siinä tilanteessa maksanut alvia. Jos se on maksanut vaikka 8 000 euroa, niin ravintolalle olisi annettu se 8 000 euroa siitä kuusta takaisin, elikkä se alvimäärä, minkä ravintola on yhteiskunnalle maksanut, ja näin ollen tiedettäisiin, mikä olisi ollut se volyymi normaalin toiminnan osalta.

Lisäksi sitten vielä tästä take away -myynnistä: onko take away -myynnin takia yrittäjille tulossa sulkutukea vähentävä rangaistus? Ravintolat nyt myyvät take awaytä, kuten aikaisemminkin sanoin, pitääkseen asiakkaansa tyytyväisinä ja sammuttaakseen asiakkai-

den nälän, [Puhemies koputtaa] ja ei voi olla niin, että heitä sitten tästä rangaistaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Strand.

22.56 **Joakim Strand r:** Tack, värderade talman! Tästä oli tosiaan tarkoitus puhua noin 7—8 tuntia sitten, joten ehkä vedän lyhyemmän version.

Tässä ovat tulleet hyvin jo esille nämä eri asiat, ja voin vakuuttaa, että talousvaliokunnassa varmasti jatketaan keskustelua sekä tuen määrään että take awayhin, ns. karenssiaikaan ja muihin liittyen. Olen itse hyvin pitkälti samoilla linjoilla kuin kollega al-Taee.

Så jag nöjer mig med att här nu konstatera att diskussionen fortsätter i morgon i ekonomiutskottet gällande de saker som här har kommit fram — take away, tidpunkten för den här så kallade karensen, som hoppeligen helt försvinner, och sedan också själva stödprocenten. — Tack.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Marttinen poissa. — Edustaja al-Taee.

22.56 **Hussein al-Taee sd:** Puolestani haluaisin tässä kohtaa todeta, arvoisa puhemies, että ymmärrän täysin: Tässä on ollut eri ministeriöissä paljon virkamiehiä, jotka ovat näitä valmistelleet. Kun me täällä eduskunnassa kollegoidemme kanssa puhumme hallituksen esityksistä ja ehkä välillä vähän kritisoimme niitä kirittäen niitä eteenpäin, niin me kyllä samanaikaisesti arvostamme todella suuresti virkamiesten työtä ja niitä tunteja, joita he ovat tähän laittaneet.

Samaan hengenvetoon voisin sanoa, että myöskin täällä eduskunnassa virkamiehet ovat olleet jatkuvasti meillä käytettävissämme ja tehneet erinomaista työtä. Samoin puhemies on jaksanut tätä puhetta kuljettaa ja hoitaa tässä eteenpäin. Joudumme joskus näitä viemään eteenpäin yömyöhään, jotta saamme taas seuraavana vuorokautena asiat etenemään valiokunnissa, jolloin se lainsäädäntö sitten mahdollistuu.

Ketään ei tässä kohtaa tarvitse taputtaa selkään, mutta kiitokset ovat todella paikallaan. Samaan hengenvetoon voisin sanoa, että suuret kiitokset myöskin kaikille kansalaisille, jotka lähettävät tsemppiviestejä ja jaksavat tukea meitä mutta myöskin toisiaan tässä vaikeassa tilanteessa. Eli suuret kiitokset kaikille osapuolille.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.